

Klima og miljø højt på dagsordenen

Jeg havde egentlig tænkt mig at indlede med, at jeg d. 29. september var på Klimasafari med Jesper Theilgaard. Men i dag er FN's klimapanel kommet med deres kæmperapport, så jeg vælger i stedet at citere fra den:

”Det er ikke for sent at bremse den globale opvarmning og redde kloden. Men vi har kun få år til at vende skuden, og det vil kræve massiv politisk vilje, store ofre og masser af penge. Så klar er konklusionen i en længe ventet kæmperapport fra FN's klimapanel, IPCC. Rapporten har været undervejs i tre år og er den hidtil mest grundige gennemgang af klodens sundhedstilstand, når dens temperatur stiger med 1,5 eller 2 grader.”

Derfor er jeg glad for, at vi i Gentofte kommune har stor fokus på miljøtiltag og har en stærk miljøprofil. Det har Gentofte Kommune i øvrigt haft i en del år. Det er ikke det samme, som at det ikke kan gøres bedre, for det kan det altid.

Af **Klima- og miljøtiltag** fra Budgetaftalen mellem C,A,B,V og F vil jeg **nævne 3 ting**:

- 1) For det første, at Gentofte kommune skal være Klimakommune +¹. Gentofte er allerede Klimakommune, og det at blive Klimakommune + ser jeg som en naturlig forlængelse af, hvad vi allerede gør på energi- og klimaområdet for at reducere vores CO2 udledning. Det, at vi skal være klimakommune+, giver os en god anledning til at se på vores andre indsatser: på dem, vi allerede er godt på vej med, og på de områder, hvor vi kunne gøre mere fx på økologiske bespisning i kommunens egne institutioner. Det gøres allerede flere steder (Rådhusets kantine, Kildeskovshallens restaurant), men vi kan gøre mere.
2. Det andet er, at alle offentlige institutioner (skoler, daginstitutioner, idrætsanlæg, plejeboliger m.v.) nu skal til at sortere deres affald. Det er rigtig godt at de nu kommer med, og det har været efterspurgt af børnene i daginstitutioner og personale.

¹ Klima Plus kommuner i flg. DN: [Albertslund](#) - [Fredensborg](#) - [Frederikssund](#) - [Hillerød](#) - [Høje Taastrup](#) - [Middelfart](#) - [Svendborg](#)

Vi skal opfylde 2 af 6 områder: 1) Fremme energirenovering i boliger, hos boligselskaber og hos virksomheder i form af konkret oplysning/facilitering/rådgivning og/eller økonomisk tilskud til energirenoveringer. 2) Klimatilpasningsløsninger: fx grønne områder med regnvandsnedslivningsarealer og bassiner, vejbede, grønne tage og vægge. 3) Arbejde aktivt med grønne indkøb inden for de væsentligste områder af kommunens samlede indkøb. 4) Økologisk bespisning i kommunens egen virksomhed. 5) Frasalg af investeringer i fossile selskaber og 6) Compact of Mayors er verdens største samlede indsats for at måle og reducere udledningen af CO2 og klimatilpasse byerne.

3. Det tredje er de nye opgaveudvalg, hvor nogle er vedtaget og nogle er på en bruttoliste – som:
- Deleøkonomi/Cirkulær økonomi
 - Innovative transportformer (el-, delebiler, flere digitale virkemidler i trafikken)
 - Det grønne Gentofte (den grønne kommune, det grønne vejbillende)
 - De 17 Verdensmål²

Overordnet gælder det om - på hele miljøområdet - at gøre meget mere, jf. det jeg indledte med, især også når vi nu ved, at befolkningstallet stiger fra i dag 7,3 mia. til 10 mia.³ om 30 år. Pia Olsen Dyhr skrev i morges, at der er meget snak, der har været mange Cop-møder, alle taler om klimaet, men der gøres noget. Nu skruer vi mere op i Gentofte kommune og bidrager med gode miljø- og klimatiltag.

I forhold til De 17 Verdensmål håber jeg, at opgaveudvalget også vil arbejde med:

- Bæredygtige lokalplaner (mål 11)
- Udvide sorteringen af affald til også at gælde "madaffald" (mål 12) og
- At erhvervsliv, borgere og Gentofte kommune går sammen om at finde alternativer til unødvendigt plastik – fx kan vi afskaffe plastikposer som indkøbsposer (mål 12) for blot at nævne tre områder.

I forhold til Deleøkonomi/cirkulær økonomi håber jeg, at udvalget vil finde flere måder at genbruge og genindvinde på. Vi skal bevare produkter og materialer i kredsløb og udnytte deres værdi så længe som muligt.

Det er på høje tid, som der står i Rapporten fra rapporten om Cirkulær økonomi:
*"Det vil kræve tre kloder, hvis alle skulle leve, som vi gør i Danmark. Allerede i dag tager det naturen lidt over halvandet år at genopbygge, hvad verdens befolkning forbruger af ressourcer på ét enkelt år."*⁴

² [Mål 1: Afskaf fattigdom](#) - [Mål 2: Stop sult](#) - [Mål 3: Sundhed og trivsel](#) - [Mål 4: Kvalitetsuddannelse](#) - [Mål 5: Ligestilling mellem kønnene](#) - [Mål 6: Rent vand og sanitet](#) - [Mål 7: Bæredygtig energi](#) - [Mål 8: Anstændige jobs og økonomisk vækst](#) - [Mål 9: Industri, innovation og infrastruktur](#) - [Mål 10: Mindre ulighed](#) - [Mål 11: Bæredygtige byer og lokalsamfund](#) - [Mål 12: Ansvarligt forbrug](#) - [Mål 13: Klima-indsats](#) - [Mål 14: Livet i havet](#) - [Mål 15: Livet på land](#) - [Mål 16: Fred, retfærdighed og stærke institutioner](#) - [Mål 17: Partnerskaber for handling](#)

³ Vi er næsten 10 milliarder mennesker på kloden i 2050, vurderer FN. Indien bliver det folkerigeste land i 2022. Der bliver trængsel på kloden og kamp om naturrigdomme og plads i de næste årtier i takt med at befolkningstallet skyder i vejret - især i Afrika. Verdens befolkning er i dag 7,3 milliarder mennesker. Om 15 år ventes tallet at passere 8,5 milliarder, i 2050 når det op på 9,7 milliarder mennesker. I 2100 vil vi være hele 11,2 milliarder verdensborgere.

4

https://mfvm.dk/fileadmin/user_upload/MFVM/Miljoe/Cirkulaer_oekonomi/Advisory_Board_for_cirkulaer_oekonomi_Rapport.pdf

I SF har vi haft 3 overordnede ønsker til budgettet:

- 1) Psykologhjælp til sårbare unge under 25 år – gratis for den unge
- 2) Klima og miljø højt på dagsordenen
- 3) Flere fællesskaber – brug af byens rum til samvær, motion m.m.

Jeg har allerede været inden på klima og miljøområdet.

Psykologhjælp til sårbare unge under 25 år – gratis for den unge - gik vi til valg på. Jeg er glad for, at Gentofte nu kan tilbyde unge, som kæmper med forskellige problemer (angst, spiseforstyrrelser, depressioner, mobning, selvmordstanker, krav alle vegne fra – og ikke mindst fra dem selv) hjælp på det rigtige tidspunkt – nemlig ved starten af deres voksenliv.

Hjælper vi dem her, jamen så giver vi dem de bedste muligheder for et godt voksenliv.

Det vigtigste er ikke kroner og ører, men jeg er ret sikker på, at psykologhjælp til de unge, vil komme tifold tilbage.

Vi ved af gode grunde ikke, hvor mange der vil benytte tilbuddet, men vi skønner, at det økonomisk kommer til at ligge inden for en beløbsramme på 500.000 kr. årligt.

Pengene bliver prioriteret fra Sundhedspuljen, den pulje hvor KB hvert andet år skal beslutte, hvilke indsatsområder der skal have penge (der er på i alt 2,534 mio. kr. i 2019 og 2020). Prioriteringen sker på et kommunalbestyrelsesmøde inden årsskiftet. Her vil forligspartiernes prioritering af pengene til gratis psykologhjælp indgå. Det er det, der er aftalt.

Region Hovedstaden har afsat penge til et toårigt forsøg med gratis psykologhjælp til de 18-20 årige med bestemte diagnoser (angst og depression), og de penge, der prioriteres af Sundhedspuljen bliver et supplement til dette.”

Fra en Evalueringsrapport over Psykologhjælp for unge mellem 18 og 25 år,⁵ som Århus fik lavet i 2017, og som vi har lader os inspirere af, vil jeg gerne nævne to eksempler.

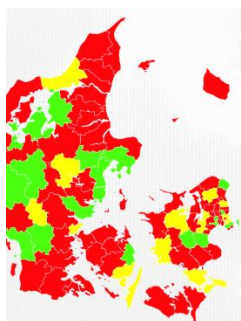
”Katrine (opdigtet navn), elev ved 2-årig uddannelse kom, fordi det hele sejlede derhjemme. Jeg vidste simpelthen ikke, hvordan jeg kom op, når man var sådan helt kørt ned. Hun fortæller, at forløbet var rigtig, rigtig godt. Hun har fået mentalt overskud tilbage og føler, at hun har fået hjælpemidler med, som hun kan bruge i sin hverdag.”

⁵ "Gratis Psykologhjælp til unge - Sociallægeinstitutionen, Aarhus Kommune 2017. Der har i gnsn. været gennemført 4 psykologsamtaler med 218 unge (i evalueringsperioden = 1 år). Aldersmæssigt fordelte det sig med 14,6% under 18 år og resten mellem 18-24 år - dog var 6% ikke registreret med alder.

Signe (opdigtet navn) 22 år, universitetsstuderende og studiejob. Hun kom, fordi hun i en længere periode havde oplevet følelser relateret til depressioner og tvangstanker. Hun siger, fordelene er, at psykologerne ikke har andre agendaer end at hjælpe den unge. Hun havde tidligere fået hjælp af psykologstuderende, men hun mærkede en større kompetence hos GPU-psykologerne. Hun siger ligeud "Jeg er ekstremt positiv for det her og super taknemmelig."

Jeg glæder mig på de unges vegne til, at Gentofte kommune bliver registreret som en grøn kommune i Psykiatrifondens oversigt over kommuner, som tilbyder psykologhjælp:

<http://www.psykiatrifonden.dk/om/projekter-aktiviteter-og-samarbejder/kv-17/er-din-kommune-roed-gul-eller-groen.aspx>

(Gentofte) Du er landet på en rød kommune. Rød som stop – rød for: "Kommunen her har ikke noget åbent, gratis, anonymt tilbud om psykologhjælp til unge mellem 15 og 25 år", eller kommunen har ikke svaret på vores henvendelser.

På lang sigt kunne jeg godt tænke mig, at alle – også voksne over 25 år - kunne få psykologhjælp, hvis de har været udsat for vold, voldtægt eller overgreb i barndommen, og der er forskellige muligheder i dag, men de er forbundet med egenbetaling eller lange ventelister.

Flere fællesskaber – brug af byens rum til samvær, motion m.m.

Gentofte kommune er blevet kendt i hele landet for vores Opgaveudvalg, og alle de borgere, jeg har hørt fremlægge arbejdet fra opgaveudvalgene, har meldt tilbage, at det var så inspirerende, at de hellere end gerne ville fortsætte. Jeg er slet ikke i tvivl om, at det er en meget god måde at inddrage borgerne på.

Derfor er det også godt, at der er så mange nye opgaveudvalg – som alle i KB har kunnet komme med forslag til – nogle kommer snart og andre er på en bruttoliste.

Af de mange opgaveudvalg vil jeg nævne nogle stykker:

- En times motion hele livet - med fokus på, hvordan vi opnår, at få mange flere med
- Fremtidens boligformer - med fokus på at understøtte fællesskaber
- Udnyttelse af det fysiske rum til pop-up fællesskaber

- Innovative parkeringsløsninger som fokuserer på vores problemer med parkering.

I forhold til En times motion hele livet, så vil jeg gerne citere Jan Gehl:

Jan Gehl, arkitekt, 80 år i dag skriver i sin bog "Byer for mennesker" s. 123: *Den frivillige motionering kræver tid, beslutsomhed og viljestyrke* (og det siger han, fordi tidligere tiders manuelle arbejde i stor udstrækning er erstattet af stillesiddende arbejde). *Det ligger lige for som led i en samlet sundhedspolitik at introducere en bredt anlagt og gennemarbejdet invitation til borgerne om at gå og cykle så meget som muligt ifm. de daglige aktiviteter."*

Man bliver glad af at dyrke motion, det er et af de vigtigste redskaber til at forebygge fx hjertekarsygdomme eller blodpropper, man har mulighed for at møde nye mennesker og man får måske også bedre kostvaner. I Gentofte kommune har vi indgået en aftale med DGI og DIF, hvor målsætningen er, at 75 % af borgerne i 2025 skal dyrke idræt, og at 50 % af borgerne skal dyrke idræt i en forening, og her passer opgaveudvalget jo perfekt.

Fællesskaber er noget af det, der binder folk sammen på tværs af alder. Det kan være via boliger, det kan være via Byens rum m.v. Vi har områder i kommunen, hvor vi for små penge kunne indrette oplevelses- eller små lommeparker for borgere – børn og forældre og andre, der går tur.

Vi vil også gerne skabe rum for fællesskaber, hvor borgere kan dyrke grønt og krydderier, som de gratis kan tage med hjem, fx når de går hjem fra en institution. Eller en bænk rundt om piletræet ved Hovedbiblioteket, hvor borgere kan mødes – tage et hvil – og snakke med andre.

Humblebierne og alle de andre vilde bier er under hårdt pres. Vi vil gerne skabe levesteder til dem ved at etablere bihoteller i små lommeparker.

Generelt om at lave budget sammen

Noget af det, der giver allermest mening ved at være i politik er at få gennemført noget af det, man tror på vil gavne nogen. Om det er på miljøområdet, på det sociale, på børneområdet – det er ligegyldigt.

Den budgetaftale, der ligger nu, giver rigtig meget mening. Der er så mange gode ting i den. Jeg har oplyst nogle af områderne, de andre aftalepartier har oplyst nogle andre, og generelt er der meget at se frem til.

Det bliver dejligt at komme i gang - og det er godt, at vi har landet en aftale som 18 ud af 19 står bag. Det kan dårligere blive mere solidt. Vi har hver især budt ind til budgetaftalen med områder, der ligger vores partier nærmest, og samlet er der kommet et super godt resultat ud af det.

Så jeg vil med disse ord anbefale at stemme for Budgetaftalen mellem C, A, B, V og F.
